

Βρυξέλλες, 25 Νοεμβρίου 2015
(OR. en)

14414/15

RECH 282
COMPET 531
SOC 684

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων(1ο Τμήμα)

Αποδέκτης: Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ.: 13902/15 RECH 271 COMPET 503 SOC 650

Θέμα: Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου όσον αφορά την προώθηση της ισότητας των φύλων στον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας
- Έγκριση

1. Η λουξεμβουργιανή Προεδρία θεωρεί την ισότητα των φύλων ως μια από τις κορυφαίες προτεραιότητές της στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας (E&K). Σε αυτό το πλαίσιο, η Προεδρία πρότεινε σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου επί του θέματος, που συζητήθηκαν στην Ομάδα Έρευνας στις 12 και 26 Οκτωβρίου, καθώς και στις 5 Νοεμβρίου 2015.
2. Κατά τη συνεδρίασή της στις 20 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων εξέτασε το εν λόγω σχέδιο συμπερασμάτων, επίλυσε τα υπόλοιπα εκκρεμή ζητήματα και συμφώνησε να διαβιβάσει το σχέδιο συμπερασμάτων προς έγκριση στο Συμβούλιο (Ανταγωνιστικότητα) της 30ής Νοεμβρίου - 1ης Δεκεμβρίου 2015. Η ΠΟ διατύπωσε γενική επιφύλαξη εξέτασης για το κείμενο, μετά τις πρόσφατες εθνικές εκλογές.

3. Καλείται συνεπώς το Συμβούλιο (Ανταγωνιστικότητα) να εγκρίνει, κατά τη σύνοδό του στις 30 Νοεμβρίου - 1η Δεκεμβρίου 2015, τα συμπεράσματα ως έχουν στο συνημμένο κείμενο.

* * *

Οι αλλαγές σε σχέση με το προηγούμενο κείμενο (έγγρ. 13902/15) δηλώνονται με υπογραμμισμένα μαύρα στοιχεία όσον αφορά τις προσθήκες.

**ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ
ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ¹ ΣΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΧΩΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ²**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ

- Τα συμπεράσματά του της 18ης Απριλίου 2005 για την ενίσχυση των ανθρώπινων πόρων στον τομέα των επιστημών και των τεχνολογιών στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας³ (EXE), με τα οποία καλούνται τα κράτη μέλη να διατυπώσουν στόχους για τη συμμετοχή των γυναικών, αυξάνοντας ιδίως σημαντικά τον αριθμό γυναικών σε ηγετικές θέσεις, επιδιώκοντας να επιτευχθεί σε πρώτη φάση ο στόχος του 25% των κατειλημμένων θέσεων απασχόλησης στον δημόσιο τομέα, καθώς και να ενισχύσουν τη συμμετοχή τους στη βιομηχανική έρευνα και τεχνολογία·
- Τα συμπεράσματά του της 30ής Μαΐου 2008 με θέμα τις φιλικές προς την οικογένεια επιστημονικές σταδιοδρομίες - προς ένα ολοκληρωμένο μοντέλο⁴, τα οποία καλούσαν την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναπτύξουν ένα ολοκληρωμένο μοντέλο των επιστημονικών σταδιοδρομιών βασισμένο στον κατάλληλο συνδυασμό πολιτικών που θα διασφαλίζει ένα φιλικό προς την οικογένεια περιβάλλον για τους ερευνητές·
- Τα συμπεράσματά του της 26ης Μαΐου 2010 για διάφορα θέματα που αφορούν την ανάπτυξη του EXE⁵, τα οποία αναγνώριζαν ότι η θεσμική αλλαγή απαιτεί μακροπρόθεσμη στρατηγική και επαρκή χρηματοδότηση, τόνιζαν την ανάγκη να ενισχυθεί η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην ευρωπαϊκή έρευνα·

¹ Για τους σκοπούς του παρόντος εγγράφου ο όρος «ισότητα των φύλων» περιλαμβάνει την ισόρροπη εκπροσώπηση ανδρών και γυναικών σε ερευνητικές ομάδες σε όλα τα επίπεδα, την ισορροπία των φύλων στη λήψη αποφάσεων, καθώς και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στο περιεχόμενο της E&K.

² ΠΟ: Γενική επιφύλαξη εξέτασης.

³ Έγγρ. 8194/05.

⁴ Έγγρ. 10212/08.

⁵ Έγγρ. 10246/10.

- Τα συμπεράσματά του της 11ης Δεκεμβρίου 2012⁶, τα οποία καθόριζαν την ισότητα των φύλων και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην έρευνα ως βασική προτεραιότητα για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας, και εκτιμούσαν ότι η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον σχεδιασμό, την αξιολόγηση και την εφαρμογή ερευνητικών έργων πρέπει να βελτιωθεί χάριν αποτελεσματικής προαγωγής της αριστείας στην έρευνα και την καινοτομία (E&K).
- Τα συμπεράσματά του της 21ης Φεβρουαρίου 2014 για την έκθεση προόδου της Επιτροπής στον τομέα του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (EXE) 2013⁷, τα οποία έκριναν ότι κατά την εκπόνηση του οδικού χάρτη για τον EXE στο ευρωπαϊκό επίπεδο θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η επίταση των προσπάθειών για τη συστηματική ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων και της διάστασης του φύλου σε πολιτικές και σε προγράμματα E&K.
- Τα συμπεράσματά του της 5ης Δεκεμβρίου 2014 σχετικά με την έκθεση προόδου 2014⁸ στον τομέα του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας 2014, τα οποία σημείωναν την επιμονή των προκαταλήψεων λόγω φύλου στην επαγγελματική σταδιοδρομία, την άνιση εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις λήψης αποφάσεων, και την έλλειψη της διάστασης του φύλου στην πλειονότητα των εθνικών ερευνητικών προγραμμάτων, και καλούσαν τα κράτη μέλη να στηρίζουν την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου και της ισότητας των ευκαιριών.
- Τα συμπεράσματά του της 29ης Μαΐου 2015 για τον οδικό χάρτη 2015-2020 του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, στα οποία υιοθετούσε τη μετουσίωση της εθνικής νομοθεσίας περί ισότητας σε αποτελεσματική δράση για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων μεταξύ φύλων σε ερευνητικά ιδρύματα και φορείς λήψης αποφάσεων, και την ενσωμάτωση της διάστασης των φύλων σε πολιτικές, προγράμματα και έργα E&K, ως προτεραιότητα πρωταρχικής δράσης προσδιοριζόμενη στον οδικό χάρτη E&K, καλούσε δε τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να δρομολογήσουν την εφαρμογή της μέσω ενδεδειγμένων δράσεων στο πλαίσιο των οικείων σχεδίων δράσης ή στρατηγικών μέχρι τα μέσα του 2016.
- Το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 9ης Σεπτεμβρίου 2015 σχετικά με τη σταδιοδρομία των γυναικών στις επιστήμες και τα πανεπιστήμια, και το φαινόμενο της γυάλινης οροφής με το οποίο βρίσκονται αντιμέτωπες⁹.

⁶ Έγγρ. 17649/12.

⁷ Έγγρ. 6945/14.

⁸ Έγγρ. 16599/14.

⁹ Έγγρ. 2014/2251(INI).

- Την ανακοίνωση της Επιτροπής της 21ης Σεπτεμβρίου 2010 με τίτλο «Στρατηγική για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών 2010-2015»¹⁰.
 - Τα συμπεράσματά του της 26ης Οκτωβρίου 2015 σχετικά με το σχέδιο δράσης για την ισότητα των φύλων 2016-2020¹¹.
1. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι οι ανισότητες μεταξύ των φύλων επιμένουν να υφίστανται εδώ και πάρα πολύ καιρό και ότι η μελλοντική ευημερία της Ευρώπης εξαρτάται από την επιστημονική και τεχνολογική καινοτομία. Η εξασφάλιση πιο διαφοροποιημένου εργατικού δυναμικού και η μεγαλύτερη ισοτιμία όρων για γυναίκες και άντρες στην Ε&Κ θα επιτρέψει στην Ευρώπη να αξιοποιήσει στο έπακρο το απόθεμά της σε εργατικό δυναμικό και προσόντα.
 2. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η ισότητα των φύλων στον επιστημονικό τομέα θα συντελέσει στην ποικιλία, αριστεία και ποιότητα των αποτελεσμάτων και θα βοηθήσει την έρευνα να αντιδρά περισσότερο στις κοινωνικές και κοινωνιακές αλλαγές που συνιστούν κοινή ευθύνη γυναικών και ανδρών. Η αξιοποίηση όλων των προσόντων και η δημιουργία ίσων ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες δεν είναι μόνο θέμα αμεροληψίας, αλλά και ζήτημα οικονομικής αποδοτικότητας. Ο ενστερνισμός της ισότητας των φύλων θα συμβάλει στην ανταγωνιστικότητα της ΕΕ και στην ανάπτυξη και δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ ΕΧΕ

3. ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΙ τη δέσμευσή του για ενίσχυση της ισότητας των φύλων στον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η υλοποίηση του οδικού χάρτη ΕΧΕ και η προτεραιότητα η σχετική με την ισότητα των φύλων προσφέρουν μια έξοχη ευκαιρία να μετουσιωθεί η εθνική νομοθεσία περί ισότητας σε αποτελεσματική δράση προς αντιμετώπιση των ανισοτήτων των φύλων σε ερευνητικά ιδρύματα και φορείς λήψης αποφάσεων και να ενσωματωθεί καλύτερα η διάσταση του φύλου σε πολιτικές, προγράμματα και έργα Ε&Κ. ΠΡΟΤΡΕΠΕΙ τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να θέσουν φιλόδοξους στόχους όσον αφορά την ισότητα των φύλων και να λάβουν κατάλληλα και συγκεκριμένα μέτρα στα πλαίσια των σχεδίων δράσης ή των στρατηγικών τους για τη βελτίωση του οδικού χάρτη του ΕΧΕ έως τα μέσα του 2016.

¹⁰ Έγγρ. COM(2010)0491.

¹¹ Έγγρ. 13201/15.

ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ

4. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι είναι ανάγκη να προαχθούν βιώσιμες πολιτισμικές και θεσμικές αλλαγές στα πλαίσια των εθνικών σχεδίων δράσης ή στρατηγικών για τη βελτίωση του οδικού χάρτη ΕΧΕ για την πραγμάτωση της ισότητας των φύλων, να συμπεριληφθεί δε η διάσταση του φύλου στο περιεχόμενο και τα προγράμματα Ε&Κ· και ΠΡΟΤΡΕΠΕΙ τα κράτη μέλη να καταστήσουν τη θεσμική αλλαγή βασικό στοιχείο του οικείου πλαισίου εθνικής πολιτικής για την ισότητα των φύλων στην Ε&Κ· ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ τον ρόλο που η μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση, η εκπαίδευση, η κατάρτιση και η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μπορούν να διαδραματίσουν σε θεσμικό επίπεδο όσον αφορά την προαγωγή της ισότητας των φύλων στον τομέα της Ε&Κ·
5. ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη και τις οργανώσεις χρηματοδότησης της έρευνας να παράσχουν κίνητρα που θα ενθαρρύνουν τα ιδρύματα που διεξάγουν έρευνα, όπως τα πανεπιστήμια, να αναθεωρήσουν ή να αναπτύξουν στρατηγικές ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου, σχέδια για την ισότητα των φύλων που να περιλαμβάνουν την έμφυλη διάσταση στο περιεχόμενο και τα προγράμματα Ε&Κ, και να κινητοποιήσουν επαρκείς πόρους ώστε να εξασφαλίζεται η εφαρμογή τους·
6. Σημειώνει ότι μόνο το 20% των τακτικών καθηγητών στην Ευρώπη είναι γυναίκες και ότι αλλαγές προς ένα πιο ισότιμο επίπεδο προχωρούν με πολύ αργούς ρυθμούς¹² και, ως εκ τούτου, ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα να διαμορφώσουν κατευθυντήριους στόχους για μια πιο ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων για τους καθηγητές·
7. ΦΡΟΝΕΙ ότι η διαφάνεια πρέπει να ισχύει για την πρόσληψη και την πρόοδο της σταδιοδρομίας σε όλα τα επίπεδα καθώς και στις διαδικασίες χορήγησης υποτροφιών διαφόρων βαθμίδων για Ε&Κ· ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη και τις οργανώσεις χρηματοδότησης της έρευνας να προωθήσουν μέτρα που θα μεριμνούν ώστε η χορήγηση χρηματοδότησης για έρευνα να μην επηρεάζεται από προκαταλήψεις λόγω φύλου·
8. ΚΑΛΕΙ τα ερευνητικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων των πανεπιστημίων, να υποβάλουν ευέλικτες και φιλικές προς την οικογένεια εργασιακές συνθήκες και ρυθμίσεις για γυναίκες και άντρες στον τομέα της Ε&Κ, να στηρίζουν τον ίσο επιμερισμό των ευθυνών φροντίδας, και να επανεξετάσουν την αξιολόγηση επιδόσεων των ερευνητών προκειμένου να εξαλειφθούν οι προκαταλήψεις λόγω φύλου·

¹² Βλέπε αριθμητικά στοιχεία του 2012. Το φύλο στην έρευνα και την καινοτομία.

9. ΠΡΟΤΡΕΠΕΙ τα κράτη μέλη να προωθήσουν σε σύμπραξη με την Επιτροπή τα ενδεδειγμένα εργαλεία ευαισθητοποίησης σε θέματα φύλου και δημιουργίας ικανοτήτων ούτως ώστε να επιτευχθεί η θεσμική αλλαγή, λαμβάνοντας υπ' όψιν το έργο του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων·
10. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να εξακολουθήσει να ενισχύει την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση όλων των στόχων ισότητας των φύλων στα πλαίσια του 'Ορίζοντα 2020' που σχετίζονται με την ίση εκπροσώπηση των φύλων σε ερευνητικές ομάδες, στη λήψη αποφάσεων καθώς επίσης και την διάσταση του φύλου σε ερευνητικά περιεχόμενα, σε όλα τα ενδεχόμενα στάδια· ΖΗΤΕΙ από την Επιτροπή να εξετάσει αν μπορεί να παράσχει συνολικότερα, διαφανή δεδομένα κατά φύλο και δείκτες βάσει φύλου σχετικά με τη συμμετοχή ως αξιολογητών και ερευνητών καθώς και για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου ως ερευνητικού αντικειμένου σε έργα και προγράμματα χρηματοδοτούμενα από το 'Ορίζοντα 2020'·
11. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εξετάσουν την ενδεχόμενη προσθήκη της ισότητας των φύλων και της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου ως κανονικού μέρους της εκπαίδευσης και των εκδηλώσεων των Εθνικών Σημείων Επαφής (NCP) καθώς και σε υλικά επικοινωνίας και διάδοσης που σχετίζονται με το 'Ορίζοντα 2020'·
12. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εξετάσουν, μεταξύ άλλων, την ενδεχόμενη προσθήκη της διάστασης του φύλου σε διαλόγους με τρίτες χώρες στον τομέα της επιστήμης, της τεχνολογίας και της καινοτομίας (ETK). ΚΑΛΕΙ το SFIC και την Ομάδα του Ελσίνκι να εξετάσουν το ενδεχόμενο να εκπονήσουν κοινές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη διάσταση του φύλου για διεθνή συνεργασία σε ETK·

ΙΣΟΡΡΟΠΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΣΕ ΘΕΣΕΙΣ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

13. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι οι γυναίκες εξακολουθούν να υποεκπροσωπούνται σε κορυφαίες πανεπιστημιακές θέσεις λήψης αποφάσεων, τόσο ως μέλη επιστημονικών και διοικητικών συμβουλίων όσο και ως επί κεφαλής ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων¹³.

¹³ Προκαταρκτικά στοιχεία για την επικείμενη δημοσίευση «She Figures 2015».

14. ΤΟΝΙΖΕΙ την ανάγκη να επιδιωχθεί ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις ηγεσίας και λήψης αποφάσεων με τα ενδεδειγμένα μέτρα. ΚΑΛΕΙ τις αρμόδιες αρχές να θέσουν κατευθυντήριους στόχους, π.χ. ποσοτικούς, για πιο ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε όργανα λήψης αποφάσεων, μεταξύ των οποίων κορυφαία επιστημονικά και διοικητικά συμβούλια, επιτροπές προσλήψεων και προαγωγών καθώς και ομάδες αξιολόγησης και ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ τις οργανώσεις έρευνας χρηματοδότησης και ερευνητικού έργου να επιτύχουν τους στόχους αυτούς μέχρι το 2020.
15. ΖΗΤΕΙ από την Επιτροπή να παράσχει, σε στενή σύμπραξη με την Ομάδα του Ελσίνκι, στήριξη για τα κράτη μέλη προκειμένου να αντιμετωπίσουν προκλήσεις πολιτικής σχετιζόμενες με την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων, συν τοις άλλοις διαμορφώνοντας καθοδήγηση, ώστε να διευκολυνθεί η πραγμάτωση των κατευθυντήριων στόχων.

ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΦΥΛΟΥ

16. ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη σε συνεργασία με την Επιτροπή να αξιοποιήσουν στο πλήρες τις δράσεις αμοιβαίας μάθησης, μεταξύ άλλων στα πλαίσια της ERAC, και της ανταλλαγής ορθών πρακτικών στον τομέα της ισότητας των φύλων στην E&K· λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις της Ομάδας του Ελσίνκι, και τα αποτελέσματα των έργων σε αυτόν τον τομέα που χρηματοδοτούνται από τα προγράμματα πλαίσια της ΕΕ, όπως φερ' ειπείν τα GENDER-NET ERA-Net.
17. ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν την τακτική συλλογή δεδομένων κατά φύλο για το She Figures και, όπου είναι δυνατόν, την εκπόνηση δεικτών βάσει φύλου στον τομέα της E&K, και επίσης τη διάδοση στο κοινό.
18. ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη σε σύμπραξη με την Επιτροπή να παρακολουθήσουν, με τους κατάλληλους δείκτες, την υλοποίηση των πολιτικών, των αντικειμενικών σκοπών, των κατευθυντήριων στόχων και δράσεων για την ισότητα των φύλων σε θεσμικό, εθνικό και ενωσιακό επίπεδο και ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και συνεπειών των υλοποιούμενων δράσεων έχει ζωτική σημασία για την βελτίωση.